

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce
VYŠŤAVENÁ
Autorská ilustrovaná kniha
Kateřina Illnerová

Plzeň 2021

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a grafika

Specializace Komiks a ilustrace pro děti

Bakalářská práce

VYŠŤAVENÁ

Autorská ilustrovaná kniha

Kateřina Illnerová

Vedoucí práce: MgA. Marie Kohoutová
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2021

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kateřina ILLNEROVÁ**
Osobní číslo: **D18B0141P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Ilustrace a grafika, specializace Komiks a ilustrace pro děti**
Téma práce: **AUTORSKÁ ILUSTROVANÁ KNIHA**
Zadávající katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Použití vlastního příběhu, minimálně 20 celostránkových ilustrací, práce zahrnuje kompletní výtvarné i grafické řešení knihy – layout, vizuál obálky, předtiskovou přípravu.

Tvůrčí záměr: Chtěla bych zvládnout odvyprávět delší/složitější příběh primárně pomocí ilustrace (s minimálním použitím slov).

Způsob realizace: kombinovaná technika

Cíl: Kniha s zajímavým příběhem, který lze pochopit i bez textu.

Předpokládaný charakter výstupu: tři tištěné knihy – min. rozměr A5 s minimálním počtem dvaceti ilustrací (celostránkových).

Rozsah průvodní zprávy: minimálně 3 normostrany.

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany textu**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

TAN, Shaun. Nový svět. V Praze: Labyrint, 2012. ISBN 978-80-86803-21-0.
SANNA, Alessandro. Řeka. Přeložila Petra NOVÁKOVÁ. V Praze: Labyrint, 2015. ISBN 978-80-86803-35-7.
SEMPÉ, Jean-Jacques. Raoul Taburin. Přeložila Tereza HORVÁTHOVÁ. Praha: Baobab, 2016. ISBN 978-80-7515-032-5.
WERNISCH, Ivan. Plop!: Vyrtil Žlahvout pšunt i chlpal liquére : zdařilé verše a prózy. Ilustroval Jiří STACH. Praha: Meander, 2015. Modrý slon (Meander). ISBN 978-80-87596-60-9.

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Marie Kohoutová**
Katedra designu

Oponent bakalářské práce: **akademický malíř Renáta Fučíková**
Katedra designu

Datum zadání bakalářské práce: **31. října 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2021**

Doc. akademický malíř Josef Mištera
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D.
vedoucí katedry

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2021

.....

Podpis autora

Obsah

1. Volba tématu, cíl práce.....	7
2. Proces tvorby	8
3. Popis výsledného díla, technické řešení.....	10
4. Seznam použitých zdrojů	11
5. Resumé	12
6. Seznam příloh.....	13

Volba tématu, cíl práce

Vybírání tématu bakalářské práce pro mne bylo snadné a zároveň zapeklité. To, že bych chtěla vytvořit ilustrovanou knihu, jsem věděla již docela dlouho. Během studia jsem se věnovala spíše tvorbě komiksu a tak mne lákalo prozkoumat vyprávění delšího příběhu bez pomoci komiksových panelů.

S výběrem námětu příběhu to bylo již horší. Měla jsem v hlavě pár nápadů, které by, s úsilím a dostatkem času, mohly myslím vyústit do dobré zápletky, ale u žádného jsem neměla tu jistotu, ten pocit „To je ono!“

V té době jsem již pociťovala známky určité psychické únavy, lehké apatie, ale ještě jsem pracovala na semestrálním komiksu a pár dalších projektech, do kterých šla většina mého nadšení a energie a tak mne ani nenapadlo se zastavit a říct si: „Počkat, něco je špatně.“

A pak byl zimní semestr u konce, nejvyšší část na zvolení tématu a já byla prázdná. Jakákoli motivace a síla dělat cokoli, co se školy, ale i osobního života, týkalo, byla pryč. Vrostly ve mne pochybnosti, přemýšlela jsem, co má a nemá smysl, jestli vůbec něco smysl má. Do života se mi usadila automaticnost, udělat to, co je potřeba a nic navíc. Všechny mé předchozí nápady se mi zdály jako někoho jiného, že bych je nebyla schopná zpracovat s dostatečnou věrností nebo zapálením.

Nakonec vyhrálo řešení, že by se má práce měla týkat něčeho pro mne aktuálně důležitého. Pokud nejsem schopná se pořádně soustředit na nic kromě vznikající prázdnoty, tak ať se tedy zaměřím na ni. Na stránkách své bakalářské práce tedy ilustruji příběh ‚vyšťavené‘ osoby a určitým způsobem tak konfrontuji sama sebe a svou snahu se opět dostat do pozitivnějšího naladění.

S ohledem na předchozí úvod, i rozvedení pak dále v textu, vyplývá, že jsem knihu z velké části tvořila pro sebe. Má snaha a naděje byla dostat svou úzkost a náladu na papír, přenést tam kousek sebe a zkusit se v kreslené podobě svému stavu postavit, nebo si aspoň dodat kus síly. Připomenout si, že se mám na koho obrátit a když to zvládnou na papíře, tak to zvládnou i ve skutečnosti. Zda tato teorie plně fungovala, nemohu ještě potvrdit, ale jsem již doufám na lepší cestě.

Současně ale doufám, že i nezúčastněnému čtenáři prolistování knihy přinese určitou zprávu, neboť si jsem jistá, že tyto úzkosti zažívá spousta, nejen mladých, lidí. O to více v této době izolovanosti a pandemie. Chtěla bych tedy, aby poselství mé práce bylo, že je v pořádku občas nebýt v pořádku, a že ať situace vypadá sebevíc černě, že zase bude lépe.

Proces tvorby

Jako první bych vysvětlila, proč má kniha název ‚Vyšřavená‘ a co to pro mne znamená.

S hlavní postavou se v knize setkáváme ve chvíli, kdy už nemá moc energie k čemukoli jinému, než základním denním činnostem, když už v ní není příliš elánu pro cokoli navíc. Ta vnitřní prázdnota pro mne byla silným tématem, kdy by člověk i něco podnikl, ale nenachází v sobě dostatek síly. Dlouhou dobu tak má bakalářka měla pracovní název ‚Prázdná‘, ale nebyla jsem s tímto popisem stoprocentně spokojená, neboť plně nevystihuje, co myslím, co cítím.

Správné vystižení mne nakonec napadlo během jednoho unaveného večera, kdy jsem do čaje vymačkávala citron. Stav vyšřavenosti. Ten napůl rozpůlený citron v lednici, který byl dlouho plný šťávy, a ta byla postupně využívána, až teď leží skoro vysušený, jen s nadějí, že ze sebe přeci jen ještě něco vymáčkne. Nechci tím říci, že bych sebe považovala za ono ovoce, ale občas se člověk jen vyšřavuje a vyšřavuje, aniž by se zastavil a doplnil zásoby. Ten proces může být tak postupný, člověk si to plně uvědomí až ve chvíli, kdy se natáhne pro další kousek síly v sobě a zjistí, že není.

Hlavní postava s tímto stavem vyšřavenosti bojuje v podstatě celým příběhem a tak mi přišlo vhodné, aby se tak kniha nazývala. Současně je název knihy umístěn nad jménem autorky, tedy přečteno dohromady „Vyšřavená Kateřina Illnerová“, což, vzhledem k autobiografickému námětu, velmi sedí.

Způsob zobrazení ‚vyšřavenosti‘ postavy prošel v průběhu práce více verzemi. Můj původní záměr byl více propojený s definicí slova ‚vyšřavení‘, neboť jsem plánovala mít v postavě zobrazenou hladinu síly, energie (viz. Příloha 3), která postupně klesá. S tímto konceptem jsem pracovala během kresby tužkou na papír a plánovala hladinu, současně se zbytkem barev, doplnit digitálně. Avšak při následném oskenování a digitálním kolorování se ukázalo, že ač tento způsob zobrazení funguje na samostatné postavě, při zasazení do prostředí se jeho čitelnost ztrácí. Ve finálním zpracování je tento úbytek zobrazen ztrátou barvy a teplého odstínu. Možná není v principu tak evidentní jako první způsob, ale v závěru mi sedí v ilustracích více.

Celková barevnost ilustrací také reflektuje rozpoložení postavy. Zvolila jsem tlumenou paletu, sestavenou především z odstínů modré, zelené a červené a intenzivnější žlutou barvou, která je použita ve spojení s dobrou, hřejivou náladou. Ta se na začátku v podstatě vůbec nevyskytuje, je poté využita k zdůraznění šťastných vzpomínek na fotografiích a ke konci příběhu vlévá teplý nádech do svého okolí ve spojitosti s nadějí na lepší zítřky.

Jak jsem již psala, ztráta motivace může trvat i pár měsíců, příběh je nicméně zasazen do průběhu jednoho dne. Postava je již v podstatě na dně, své postupné vytrácení nadšení do věcí reflektuje při procházení fotografií z předešlých zážitků. V noci pak dochází k oné sebe konfrontaci, zlomu a poslední dvoustránka je lehce symbolicky nový den, ten začátek lepších zítřků.

Knihy obsahuje velmi málo slov. Jeden důvod je můj obdiv ke grafickému románu Nový svět. Schopnost Shaun Tana vyprávět příběh beze slov, ale přitom s takovou silnou emocí a poselstvím, mne naprosto uchvátila. Stále ještě v nadšení z jeho díla jsem se rozhodla, že bych se ráda zkusila tento styl na delším vyprávění. Vytvořila jsem již pár bez textových komiksů, ale nikdy nebyl přesah větší než čtyři stránky.

Druhý, a větší, důvod, byl fakt, že příběh je primárně vnitřní konflikt. Snažila jsem se, aby byly emoce, nálada a rozpoložení jasné z atmosféry ilustrací, jejich barev. Stejně jako když jsme sami, tak k sobě většinou nahlas nemluvíme, nechtěla jsem zbytečně využívat slova k popisu stavů hlavní postavy. Text je tedy využit ve spojitosti s přáteli, blízkými osobami. Lehký náznak, že přátelské rameno je blízko, ale někdy je potřeba si říct o pomoc, jít jí trochu naproti. Nesnažit se to všechno vyřešit v sobě.

Stylem ilustrací jsem se příliš neodálila od své předchozí tvorby, primárně krátkého komiksu Worlds of words. Kresbě tužkou a následné digitální kolorizaci jsem se začala více věnovat na začátku třetího roku studia. Vzhledem k důvodům volby tématu mé práce jsem chtěla mít techniku a styl, kde zrovna nacházím komfort a cítím se s ní dobře.

V knize střídám menší ilustrace s velkými dvoustránkovými. Velké se soustředí spíše na atmosféru, zatímco menší na postup v ději, případně sekvenci. Vzhledem k absenci textu jsem nechtěla, aby byly formáty ilustrací stále stejné a opakující, neboť by hrozilo, že rychle omrzí. Snažila jsem se tak o variaci velikostí a rozložení ilustrací na stránkách, aby byla udržena čtenářova pozornost.

Popis výsledného díla, technické řešení

Knihy má rozměry 210x260mm. Původně jsem přemýšlela nad menším formátem, z důvodu minimálního použití textu a tak většího prostoru jen pro ilustrace, ale nakonec jsem ráda, že jsem u tohoto nápadu nezůstala. Bála bych se, že by menší detaily v ilustracích zanikly.

Obálka je věnovaná motivu vyšťavování citronů, ve vzpomínce na vymyšlení názvu a pojmenování stavu postavy. Vzhledem k tomu, že se hlavní postava objevuje skoro na všech ilustracích příběhu, nechala jsem obálku jen s anonymníma rukama, které podle svetry jsou pravděpodobně postavy, ale to na před přečtením není čtenáři jasné.

Ještě před začátkem příběhu je ilustrovaná škála úbytku energie, aby měl čtenář lehkou představu, o co se jedná. Finální postava, již plně vyčerpaná, je také umístěná na straně 2. patitulu, kdy se choulí přímo pod názvem ‚Vyšťavená‘ a je to myslím jasné označení onoho stavu. Beru to tedy jako představení hlavní postavy a lehké uvedení do děje.

V rámci příběhu kniha obsahuje 30 stran ilustrací.

S ohledem na minimálním použitím textu a snaze, aby fungoval s ilustracemi, je písmo ručně kreslené.

Knihy je vytištěna na papíru Munken Pure 120g. Svázána vazbou V8.

Knihy je zhotovena v osmi výtiscích.

Seznam použitých zdrojů

TAN, Shaun. Nový svět. V Praze: Labyrint, 2012. ISBN 978-80-86803-21-0.

SANNA, Alessandro. Řeka. Přeložila Petra NOVÁKOVÁ. V Praze: Labyrint, 2015. ISBN 978-80-86803-35-7.

SEMPÉ, Jean-Jacques. Raoul Taburin. Přeložila Tereza HORVÁTHOVÁ. Praha: Baobab, 2016. ISBN 978-80-7515-032-5.

WERNISCH, Ivan. Plop!: Vyvrtil Žlahvout pšunt i chlpal liquére : zdařilé verše a prózy. Ilustroval Jiří STACH. Praha: Meander, 2015. Modrý slon (Meander). ISBN 978-80-87596-60-9.

Resumé

My bachelor thesis is an original illustrated book. The theme of the book is loss of motivation and energy, something I personally call 'state of dried out person'.

The story is largely autobiographical, as I struggled with this problem most of the past year. I tried to deal with it through some self-confrontation on the illustrated pages.

The book follows the main character through the course of one day. She is already quite psychically tired and looks back when she was still full of energy. Then she faces her fears and then confronts herself.

I worked mainly with the atmosphere of the illustrations. This is also one of the reasons why words are hardly used, because it is primarily an internal struggle. I tried to show the state of tiredness of the soul by narrowing the colour scale of the main character.

The goal of the book is to show the reader, without excessive use of words, that sometimes it's okay not to be okay. And end on the positive note that even though everything looks dull or grim right now, it will get better.

Seznam příloh

Příloha 1

Ukázky ze storyboardů

Příloha 2

Návrhy obálky, finální vzhled

Příloha 3

Koncepty pro znázornění ,vyšťavování'

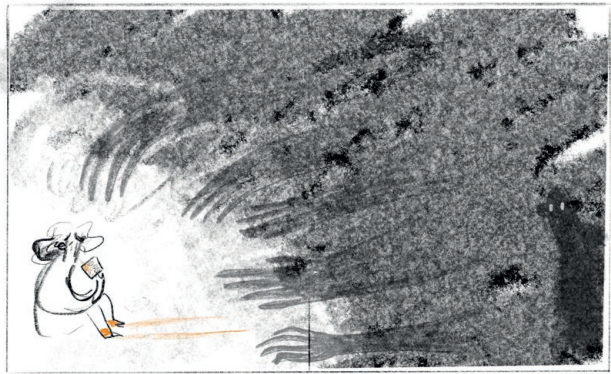
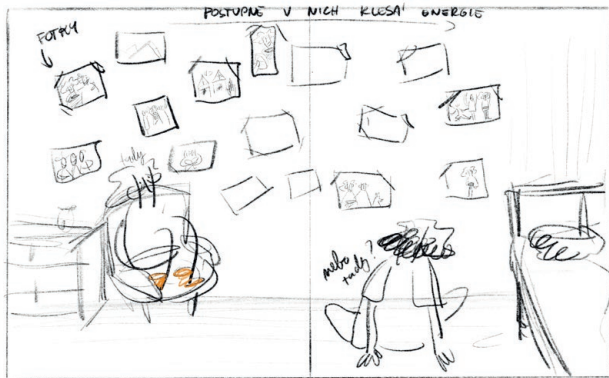
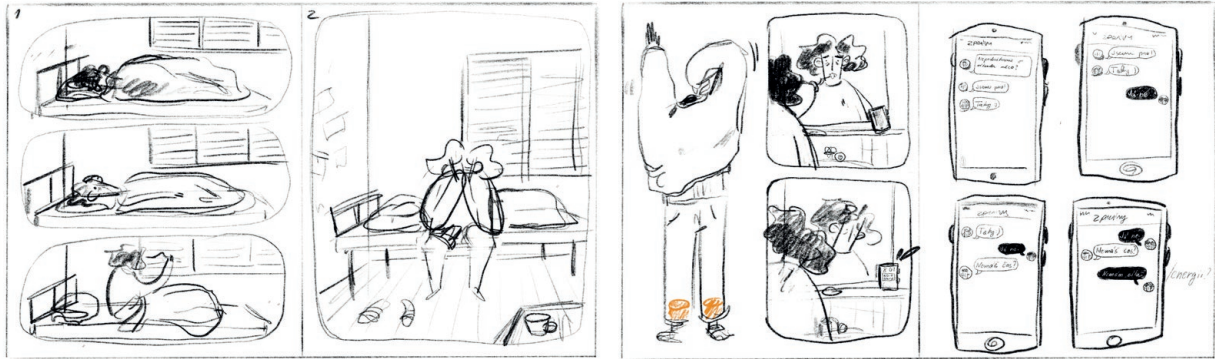
Příloha 4

Proces tvoření ilustrace

Přílohy 5,6,7

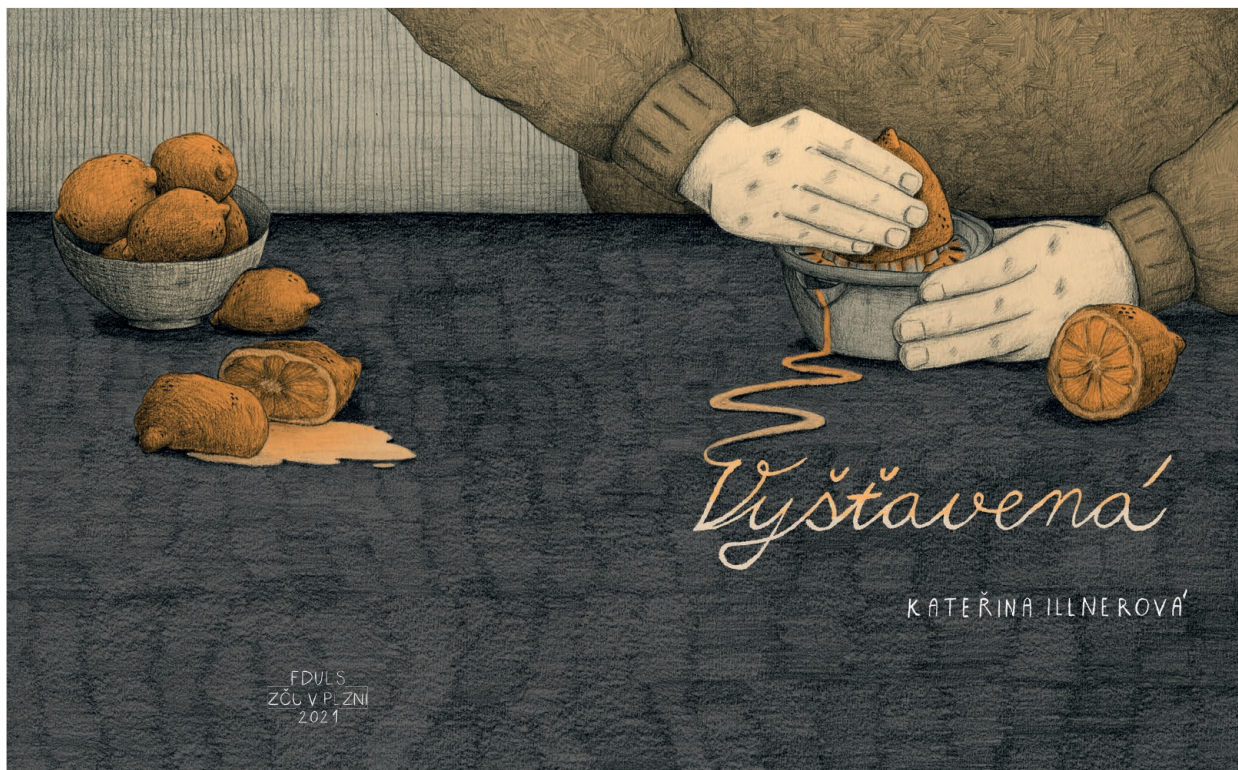
Ukázky finálních ilustrací

Příloha 1
Ukázky ze storyboardů

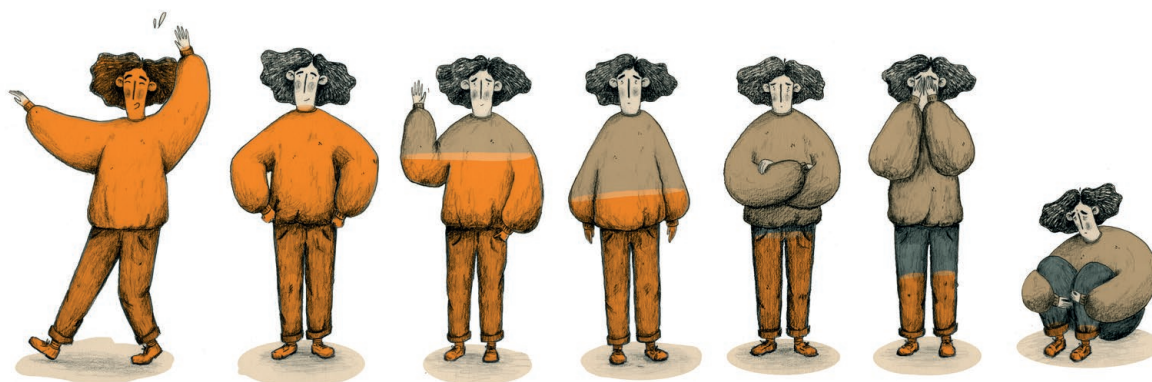
Příloha 2

Návrhy obálky, finální vzhled

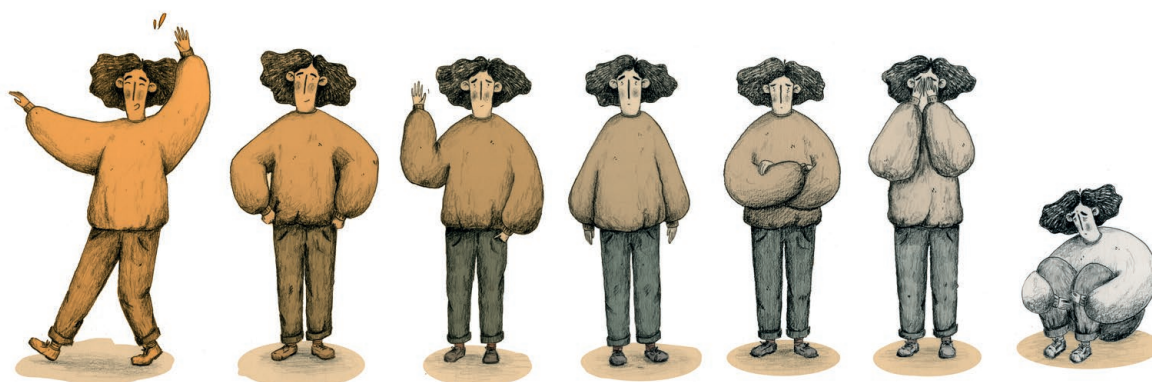

Příloha 3
Koncepty pro znázornění ,vyšťavování'

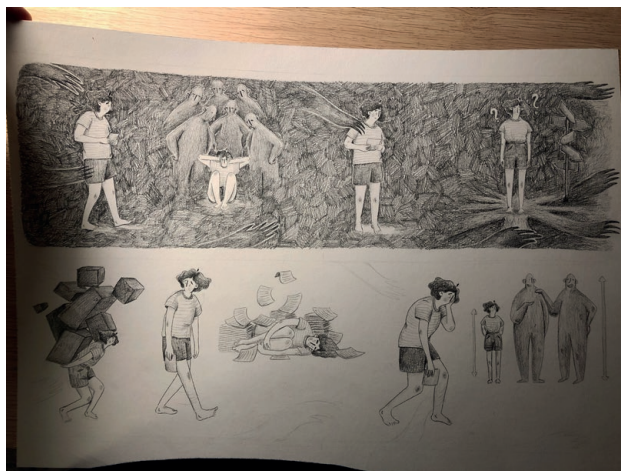
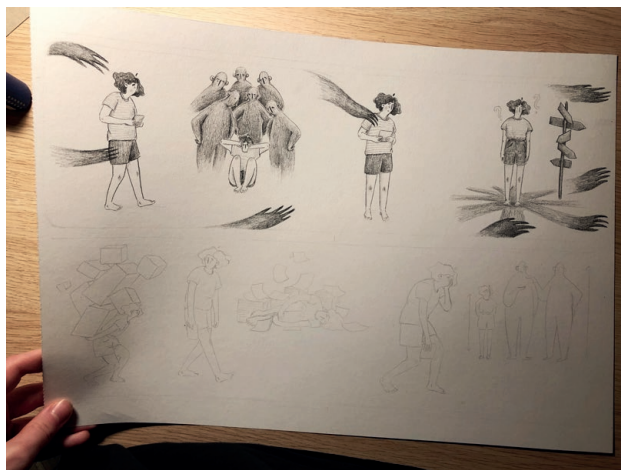
Nepoužitý

Použitý

Příloha 4
Proces tvoření ilustrace

Příloha 5

Ukázky finálních ilustrací

Příloha 6
Ukázky finálních ilustrací

Příloha 7
Ukázky finálních ilustrací

